

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Probatur idem ex titulis concionatori proprijs. Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

ritur. Quid autem interest. non annunciauerit omnino, an male annunciauerit?

Et infra sparsim ostendetur, quantum preces, & recta opera Prædicatoris pro fructu animarum adiuuent apud Deum; idque ex proprio requiri Doctoris officio etiam S. Thom. ostendit, ubi demandatum Prælati ait à Domino docendi munus, & baptizandi: sed ita, ut illud per se, hoc per alios exerceret. Et hoc ideo (inquit) quia in baptizando nihil operatur meritum, & sapientia ministri, sicut in docendo. Et sane quid est quod tantum Apostoli profecerunt? Num ob exquisitum dicendi genus? Non ita: sed spiritus Domini repleuit orbem Terrarum. Nec in verbis, ut ait Iustinus, sed in factis, & operibus res Religionis nostræ positæ sunt. Qui subdit, Philosophorum fuisse Ethnicorum, aliquos, qui vellent eloquentia freti persuadere hominibus falsam religionem. Sed operarium frugiferum videamus quomodo per Malachiam sub nomine Leui describat Deus. Pactum meum fuit cum eo vitæ, & pacis, & dedi ei timorem, & timuit me, & à facie nominis mei pauebat. En ante omnia virtus; Sequitur iam recta doctrina. Lex veritatis fuit in ore eius, & iniquitas non est inuenta in labijs eius. Iam rursus ad morum Sanctitatem & coniunctionem cum Deo regreditur: In pace, & in æquitate ambulauit mecum. Tum demum sequitur fructus: Et multos auertit ab iniquitate. Timor igitur Dei, sincera doctrina, consensus, coniunctioque cum voluntate diuina ad auertendos ab iniquitate multos sunt quæreda.

Oratio ex fructu. 3.p. q. 67. ar. 3. 1.

In Parænetica ad gētes.

Cap. 2.

Probatur eadem conclusio ex titulis Concionatori proprijs. Cap. III.

Adde his concionatorem instrumentum Dei esse quasi simile ijs, quæ coniuncta nominantur, id est, quæ solent vim, & impulsus accipere ab agente principe, tum cum adhibentur ad opus, ideoque apte oportet, & ei esse coniuncta. quomodo manus est hominis instrumentum, At semina arborum, & instrumenta id genus alia, separata vocantur, quia cum ab agente primo semel suo in ortu virtutem receperunt, per eam postea, etiam illo absente, suum opus efficiunt. Quibus comparare possumus sacramentorum ministros, quatenus eorum propria effecta à ministri virtute, seu vitio non pendent. Ex priore igitur genere Concionator cum sit, coniunctus conetur esse cum Deo, qui virtutis & impulsus est author. Adde quod serui flagitiosi,

F
gitiosi,

gitioli, & legati peruersi dedecus redundat in Dominum. Igitur quamuis mandata fideliter exponat; fidelis omnino seruus non est. Quid enim si nos audiremus missum à Rege seruum, qui tradita quidem sibi à Rege mandata eleganter exponeret, magnaue contentione agendi, sed eodem tempore sciremus, eum Regi ipsi insidias, necemque moliri? Plus creditur factis, quàm dictis: atque adeo ille non tàm legati, quàm proditoris munere fungeretur. Adde rursus quod legationis huius ea est causa, vt reconcilientur homines Deo. At is, qui reconciliatoris sustinet munus, vtrique parti debet esse beneuolus. Non igitur qui malus est homo vnquam dignus erit hoc nomine, cum is, qui scelestus est, nec Deo, nec hominibus sit reuera beneuolus.

Est Minister.

Quid? nudus ille titulus ministri Dei quantam sanctitatis exigit perfectionem? Hoc volebat accurate perpendi magnæ illæ gentium Doctõr, qui, Sic nos existimet homo, inquit, vt ministros Christi, & dispensatores ministeriorum Dei. Sed planius quid hoc nomen postulet magnificis illis verbis exponit. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustijs, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigilijs, in ieiunijs, in castitate, in scientia, in suauitate, in Spiritu sancto, in charitate nõ ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei per arma iustitiæ à dextris & à sinistris &c. Hæc & alia que requiruntur consummata virtutis opera in Dei ministris requiritur Paulus, eo solum nomine, vt exhibeant se in omnibus sicut Dei

Ep. 2. c. 4.

ministros. Ideo ad Timoth. scribens, & coram Deo & Christo Iesu testificans, vt prædicet verbum, instet oportune, importune, arguat, obsecret, increpet in omni patientia ac doctrina, vigilet, in omnibus laboret; Omnia breui complexurus subiicit: Opus fac Euangelistæ, ministerium tuum imple, sobrius esto. tamquam omnia illa imperans, vt ministerij munus, & dignitas & Euangelizandi præsertim opus impleatur. Sacerdos

1. Petri

sap. 4.

trus: Vnusquisque sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes, sicut boni dispensatores multiformis gratiarum Dei. Si quis loquitur, quasi sermones Dei: Si quis ministrat, tamquam ex virtute quam administrat Deus: vt in omnibus honorificetur Deus per Iesum Christum. Rursum Paulus. Et ipsi

Ad Eph. 4.

dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem prophetas, alios verò Euangelistas, alios autem Pastores & Doctores, in consummationem Sanctorum, in opus ministerij, in ædificationem Corporis Christi. Quanta ergo virtutis celsitudo postulat

latur in ijs, quorum officium est loqui sermones Dei? vt eos ita tractent, vt Dei sermones? quorum est Dei mysteria dispensare, vt pro dignitate dispensentur! quorum est consummare ac perficere Sanctos, & reddere omnem hominem non modo innocentem, sed etiam quantum fieri potest perfectum in Christo? quorum denique est ipsam Christi corpus edificare? Quod si ipsa Sacramentorum administratio vitam ab omni labe puram requirit; ministerium verbi diuini, cui omnia posthabebant Apostoli, poterit inter peccatorum sordes consistere? Maneat igitur summoperè conuenientem esse Christiano Oratori insignem in omni genere virtutem, ac propterea habeat ante oculos Christi exemplum, qui erat docens tanquam potestatem habens, non solum, quia Deus erat, sed etiam quia quod sermo ne prædicabat, representabat factus, & prius cepit facere quam docere: & liberè obmurmurantis Hebræis obiecit. Quis ex vobis arguet me de peccato? Proponat sibi etiam Paulum, qui se pugnare sic aiebat, non quasi aërem verberaret. Nā planè mali declamatoris oratio, nil nisi aërem, & aurem auditorum verberat, peruadere pectus vix potest. Sit talis, vt possit eum eodè Apostolo dicere, Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Audiatur S. Bernardum. Si sapias, inquit, concham te exhibebis, & non canalem; hic siquidem pene simul & recipit, & refundit: illa vero donec impleatur expectat; & sic quod superabundat sine suo damno communicat: sciens maledictum, qui partem suam facit deteriorem. Et regius Propheta cum dixisset, Ecce enim veritatem dilexisti, incerta, & occulta sapientia tua manifestasti mihi: non tamen idcirco statim profilit ad concionandum, sed subiecit precationem, vt à peccatis liberetur, & impleatur virtutibus: tum demum etiam ad prædicandum se processurum profiteretur. Spiritum, inquit, rectum innoua in visceribus meis, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me; & spiritu principali confirma me; atque tunc Docebo iniquos vias tuas: Neque erit irritus, sed plenus bonarum frugum labor, & impij, inquit, ad te conuertentur. quod argumentum sequentibus etiam versiculis profequitur. Hæc igitur ordinaria Dei prouidentia ratio est, & rerum natura consentanea. Si autem præter ordinem velit ipse, vel muti iumentum os aperire, vel linguam Balaami, quam ille impellebat ad maledicta, in benedictionem soluere, admiranda sunt: eoque tantum valent, vt si quis vitæ non bonæ aliquando in sancto hoc ministerio versetur, quod ad nos pertinet, cum Apostolo gau-

Exemplum
Christi, &
Pauli.

1. Cor. 9.

1. Corinth.
cap. 10.
Ser. 18. in
Cant.

Psal. 50.

Etiam per
Asinam Deus
potest loqui.

deamus, modo Christus annuncietur & populis necessaria institutio minus desit. Illos tamen præter iacturam maximi lucri, quo se miseri sponte defraudant, dum tam pretiosas merces proijciunt, sine dubio pœnæ manent gravissimæ, quas supra indicauius ob contumeliam, quam adeo sancto ministerio irrogant, & fructum animarum, quem impediunt: Ac timere debent, ne eueniat eis, quod in actis Apost. legitur euenisse

Exempli ho-
minis peruer-
si adiurantis
spiritum ma-
lignum.
Act. 10.

se Iudæis, qui adiurabant Dæmones per Iesum, quem Paulus prædicabat: quibus respondens spiritus nequam, dixit, Iesum noui, & Paulum scio. Vos autem qui estis? & insiliens homo in eos, in quo erat dæmonium pessimum, & dominatus amborum, inualuit contra eos, ita ut nudi, & vulnerati effugerent de domo illa. Videbantur vel ipsi dæmones pati indignitatem rei non posse, ut homines nulla virtute Christi, Paulique præditi, tamen vellent eis per eorum nomina insultare. Similia videntur facere, qui pro suggestu, Satanz ac peccatis insultant habentes in ore Sanctos & Iesum, & Deum, à quibus tamen

Isid. 3. lib.
de S. bo.
cap. 37.

vita sunt alieni. Qui dicunt, nec faciunt, similes cereo sunt, qui dum lucet alijs, se ipse consumit. Et ideo qui sunt eloquentes, nec rectè viuunt, magis miserandos affirmo, quam si eodono carerent: ut is magis miserationem commouet, qui pulchrum habet corpus, & fœdam animam, quam si corpus quoque fœdum haberet. Ut igitur concludam nostrum Oratorem

Hom. 43.
in Matth.

etiam atque etiam moneo, ut auream planè Chrysof. sententiam diligenter notet, nec eam frustra dici patiatur. Bene viuendo, (ait) & bene docendo populum instruis quomodo debeat viuere, bene autem docendo, & male viuendo Deum instruis quomodo te debeat condemnare.

Recta intentio. Cap. IV.

Erga Deum
virtutes.

Satis docuimus Euangelicum Oratorem, virum esse debet virtutum omnium ornamentis egregie instructum: Virtutes iam non omnes, sed quasdam singillatim, quibus potissimum debet excellere videamus. meminisse autè semper oportet illum esse Dei ad saluandas animas instrumentum. At instrumenta ita debent comparari, ut conuenientia sint Agenti & effectui, & tam cum agente, quam cum ea re, in qua operantur, aptè iungantur. Quare noster Orator, cum sit mediatus inter Deum, & homines, & per virtutes præcipue utramque partem conuenienter aptetur, nonnullas prius, per quas